

'Het is een kick als ik wat kan sparen!'

03

straat in beeld:
Van Coevorden-
straat, Emmen

06

informatiebijeen-
komst voor nieuwe
huurders voor
herhaling vatbaar

08

(t)huis!

hét magazine voor huurders van wooncorporatie **lefler** december 2015 - editie Emmen

'We hebben het echt met z'n allen voor elkaar gekregen'

column open koers

colofon

(t)huis! - december 2015

tekstbijdragen

Bureau Binnenwerk, Elke Beekman
Tekstridder, Arjen Ligvoet

fotografie

Jan Anninga en Lefier

grafische verzorging en lay-out

Staal Communiqueert, Veendam

druk

Zalsman, Groningen

in dit nummer

- 3 'Het is een kick als ik wat kan sparen!'
- 6 straat in beeld:
Van Coevordenstraat, Emmen
- 8 informatiebijeenkomst voor nieuwe huurders voor herhaling vatbaar
- 9 nieuwe speel- en ontmoetingsplek aan de Heesackers
- 10 ventileren is gezond en bespaart energie
- 12 kruiswoordpuzzel

volg ons...

op facebook en twitter

Meld u aan als vriend, relatie of volger:

www.facebook.com/Lefierwonen

www.twitter.com/Lefier_wonen

Lefier staat midden in de samenleving. We zijn er vooral voor mensen die wel wat steun kunnen gebruiken bij het vinden van een geschikte woning. Samenwerking met de gemeente is daarvoor heel belangrijk. Maar we willen ook graag samenwerken met onze huurders. Samen (gemeente, corporatie, huurders) gaan we de koers voor de komende jaren uitzetten. De nieuwe woningwet die per 1 juli geldt, geeft daar goede handvatten voor. Zo wordt de gemeente gevraagd om aan te geven hoe zij denkt over wonen in haar gebied. Als de gemeente groeit, waar gaat dan gebouwd worden? Hoeveel en wat voor soort woningen komen er bij? Hoe wijzen we onze woningen toe? En hoe betrekken we onze huurdersorganisaties daarbij? Van die dingen...

Ligt de woonvisie van de gemeente eenmaal op tafel, dan zijn wij aan zet: wooncorporatie en huurders. Wij zijn benieuwd wat u als huurder vindt van de woonvisie en wat u er eventueel aan zou willen veranderen. Als corporatie gaan we beoordelen wat we bij kunnen dragen aan het realiseren van de visie in de praktijk. Een vraag is bijvoorbeeld of we meer kunnen bouwen en of het lukt om de huren minder te laten stijgen of zelfs verlagen. Ook

zullen we bekijken of het mogelijk is om minder te verkopen, meer te renoveren en te verduurzamen. En als we dat allemaal gaan doen, moeten we iets anders laten – maar wat? Onze plannen voor de verdere toekomst? Onze sociale activiteiten? Het zorgen voor monumenten? Wat we gaan doen en wat we dan moeten laten, leggen we voor aan de gemeente die daarover met de huurdersorganisatie en met ons in gesprek zal gaan.

De inkomsten van een corporatie bestaan uit huur die u betaalt. Samen moeten we ervoor zorgen dat niet alleen u, maar ook uw kinderen goed kunnen blijven wonen. We zijn het vast niet altijd met elkaar eens en ook huurders onderling zullen regelmatig van mening verschillen. Maar we gaan altijd met elkaar in gesprek en zullen proberen elkaar te overtuigen van wat op de lange termijn het beste is voor iedereen. Hopelijk lukt dat steeds beter. Daar werken wij als Lefier hard aan en daar kunt u als huurder ook uw steentje aan bijdragen, bijvoorbeeld door mee te doen met de huurdersorganisatie in uw woonplaats.

We spreken elkaar!

Lex de Boer

heeft u ideeën voor uw buurt?

Lefier werkt samen met bewoners aan betere dorpen, buurten en wijken. Want als bewoner weet u immers het beste wat goed is voor uw buurt.

Heeft u een goed idee waar uw buurt van opknapt? Wij kunnen u helpen! Omschrijf uw idee, stuur het naar Lefier en wie weet krijgt u geld om uw idee uit te voeren.

waar moet uw idee aan voldoen?

Uw initiatief moet betrekking hebben op huurders van Lefier en op het schoon, heel en veilig houden van uw woonomgeving. Vanaf 1 juli 2015 is er een nieuwe woningwet. Dit betekent dat we nieuwe initiatieven hieraan moeten toetsen.

hoe stuur ik mijn idee in?

Stuur uw voorstel, eventueel samen met buurtbewoners, naar Lefier. Dit kan per mail naar info@lefier.nl. Of per post naar: Postbus 7104, 9701 JC Groningen.

Wilt u uw idee eerst aan ons voorleggen, of wilt u weten waar uw idee aan moet voldoen, neem dan contact op met een van onze bewonersparticipanten via telefoonnummer 088 - 20 33 000 of per e-mail info@lefier.nl.

‘Het is een kick als ik wat kan sparen!’

Wie de budgettraining van Stichting Knip volgt, heeft meer inzicht in zijn financiële situatie. Dat geeft rust. Bovendien is de training letterlijk geld waard, zo merkten Rianne Schepers en Samantha Laamers. ‘Ik houd nu meer geld over dan voor de training!’

Samantha en Rianne gingen het afgelopen jaar voor het eerst op zichzelf wonen. Ze hebben allebei werk, komen goed rond, maar hadden toch behoefte aan wat tips op financieel gebied. Via Facebook meldden ze zich aan voor de budgettraining.

bewustwording

De training duurt zeven weken. Iedere week komen de deelnemers twee uur bij elkaar om informatie op te halen. Onderwerpen die besproken worden zijn onder meer belastingen, verzekeringen en de toeslagen en kortingen waar je recht op hebt. Ook de website van het NIBUD (Nationaal Instituut voor Budgetvoorzichting) komt aan bod. De rode draad is bewustwording: wat komt er binnen en waar geef je het aan uit?

boodschappengeld

Trainer Gerieke Menkveld: ‘We beginnen met het opzetten van een maand- en jaaroverzicht. Wat zijn de vaste lasten waar je rekening mee moet houden? Zijn er uitgaven die er aan zitten te komen en waar je nu al geld voor opzij moet zetten? Op basis daarvan bepaal je wat je wekelijks nodig hebt aan boodschappengeld. In een huishoudboekje houd je bij wat je uitgeeft. Het boodschappengeld haal je per week contant in huis. In de praktijk blijkt namelijk dat je snel te veel uitgeeft als je alleen maar pint.’

cash in je portemonnee

Dat werkt, zeggen Samantha en Rianne. ‘Als het cash in je portemonnee zit heb je veel beter in de gaten wat je uitgeeft dan wanneer je alleen maar pint’, vindt Samantha. ‘Als ik op donderdag zie dat ik nog een tientje in m’n portemonnee heb, dan weet ik dat ik op moet passen.’ Rianne: ‘En als ik aan het eind van de week geld over heb, gaat dat in een spaarpotje. Het is toch een kick als dat lukt!’

ervaring uitwisselen

De deelnemers wisselen ervaringen uit en leren van elkaar. Iedereen heeft zo zijn eigen redenen om mee te doen. Gerieke: ‘Een van de deelnemers was een man van in de zeventig. Zijn vrouw was overleden en zij deed altijd alle administratie. Hij had geen idee waar hij moest beginnen en dus meldde hij zich aan voor de training. Hij vond het geweldig.’ Ook Rianne en Samantha zijn blij dat ze de training gevolgd hebben. ‘Het was nuttig en ook nog eens gewoon gezellig!’

bespaartips

- Koop geen plastic boodschappentasjes.
- Doe geen boodschappen als je honger hebt.
- Doe één keer per week boodschappen in plaats van iedere dag.
- Doe altijd belastingaangifte als je gewerkt hebt: heel vaak krijg je geld terug.
- Koop aanbiedingen en vries het in als je het niet direct nodig hebt.

'Het huisvesten van statushouders behoort tot onze kerntaken'

Statushouders zijn mensen die in ons land asiel hebben aangevraagd en in het bezit zijn van een (tijdelijke) verblijfsvergunning. Daarmee hebben ze ook recht op woonruimte. Het Rijk geeft gemeenten opdracht om hier voor te zorgen. De meeste gemeenten dragen dit vervolgens over aan de wooncorporaties.

In de stad Groningen staan de vrije woningen van alle corporaties op de website woningnet. Als statushouder ben je urgent woningzoekende en kun je zelf reageren op woningen, ongeacht de aanbieder. Maar afgezien van Groningen, hebben de meeste gemeenten in het werkgebied van Lefier de toewijzing van woningen aan statushouders overgedragen aan de wooncorporaties. Programmamanager Kirstin Meringa vertelt hoe dit in zijn werk gaat.

vijf procent

'Het Rijk bepaalt hoeveel statushouders de gemeente moet huisvesten. Hoe meer inwoners, hoe meer statushouders. De gemeente Emmen bijvoorbeeld moet dit jaar 208 mensen onder dak brengen. Lefier is de grootste wooncorporatie in Emmen en wij moeten hiervan 70% voor onze

rekening nemen. Dat komt neer op zo'n 75 woningen in de hele gemeente. Veel mensen denken dat alle vrijkomende woningen naar statushouders gaan, maar dat is niet zo. In de praktijk is het nog geen 5%.'

profiel

Het COA (Centraal Orgaan opvang asielzoekers) voert met elke statushouder een intakegesprek en stelt dan een profiel op. In dat profiel staat onder meer of het gaat om een gezin of een alleenstaande. Kirstin: 'Komt er een woning vrij, dan kijken onze verhuurmakelaars of die geschikt is voor een van de statushouders op de lijst.'

ingewikkeld

Als je als statushouder een woning krijgt toegewezen, komt er heel wat op je af, zegt Kirstin. 'Je moet verhuizen, inrichten, gas en licht regelen, kinderen moeten naar school, je maakt kennis met de buurt, je volgt een inburgeringscursus. Juist omdat het zo ingewikkeld is, wordt er altijd voor begeleiding gezorgd. Vrijwilligers van Vluchtelingenwerk Noord-Nederland, Humanitas en andere maatschappelijke welzijnsorganisaties helpen statushouders bij alles wat te maken heeft met de huisvesting, van verhuizing tot inrichting. Deze

maatschappelijke begeleiding stopt na drie maanden.'

meer doen

Met de toenemende stroom vluchtelingen is het duidelijk dat het komende jaar extra huisvesting noodzakelijk zal zijn, aldus Kirstin. 'Dat kan op allerlei manieren, denk aan (tijdelijke) woningen bouwen op braakliggende terreinen of aan de ombouw van leegstaande panden. Wat ons betreft is de taakstelling vanuit het Rijk een minimum. We zouden meer willen doen. Corporaties zijn er voor huisvesting van mensen die dat zelf niet kunnen. Dat zijn bijvoorbeeld Nederlanders met een smalle beurs en mensen die begeleid moeten wonen. En dus ook mensen die hier naartoe zijn gevlucht en een verblijfsvergunning hebben.'

taakstelling Lefier in 2015

	Aantal statushouders
Borger-Odoorn	22
Emmen	150
Groningen	88
Hoogezand-Sappemeer	20
Stadskanaal	24

'Voor ons is alles heel mooi hier!'

Mohammed (5) doet de deur open en begroet de bezoekers in perfect Nederlands. Als je hem hoort praten, zou je niet zeggen dat de familie Motamaa nog geen twee jaar in Nederland is. Mohammed gaat naar school in het dorp en buurjongen Thijs is zijn beste vriend.

Eenmaal binnen worden fotograaf en tekstschrijver voorzien van koffie en koekjes. De vader en moeder van Mohammed, Haitham en Nour, vertellen hoe ze vanuit Damascus in Stadskanaal terecht zijn gekomen. In de box en op schoot volgen

de tweelingbroertjes van Mohammed aandachtig wat er allemaal gebeurt. Ze zijn bijna een jaar geleden geboren in het Refaja-ziekenhuis.

communicatie

Overburen Jan en Bertha Wever zijn bij het gesprek aanwezig om te helpen bij de communicatie. Haitham praat goed Engels, maar hij staat erop het gesprek in het Nederlands te voeren. 'Haitham en Nour willen zo snel mogelijk Nederlands leren', zegt Jan Wever. 'Ze weten hoe belangrijk dat is.' De eerste stap is de inburgeringscursus. Daar is Haitham nu

hard mee aan de slag. Met resultaat, want hij vertelde dit verhaal vrijwel geheel in het Nederlands.

Libië

In Damascus was Haitham autoverkoper en Nour schoonheidsspecialiste. Drie jaar geleden vertrokken ze met hun zoon Mohammed uit Syrië. 'Ik heb alleen maar zussen en mijn moeder was bang dat ik in het leger zou moeten', zegt Haitham. 'Nour had al haar vader en een broer verloren. We besloten te vertrekken.' De reis ging eerst naar Libië, waar het gezin een jaar verbleef, wachtend op een ge-

schikt moment om per boot naar Italië te vertrekken. 'Toen Nour op straat bedreigd werd door een man met een geweer, heb ik haast gemaakt, ook omdat ze zwanger was.'

400 mensen

Voor 5000 euro kocht Haitham een boot-ticket naar Lampedusa voor hemzelf en zijn gezin. 'Toen ik de boot zag, kreeg ik spijt. Het was een boot van 14 meter waar 400 mensen op moesten. Maar toen ik zei dat ik niet mee wilde, joegen ze ons met de Kalasjnikovs aan boord.' Nour: 'We zaten als haringen in een ton, en dat 32 uur lang.'

Stadskanaal

Eenmaal aangekomen op Lampedusa werden ze goed ontvangen. De reis ging via Frankrijk naar België en uiteindelijk naar Nederland. Na wat omzwervingen eindigde de reis in Stadskanaal, waar ze anderhalf jaar geleden een eigen huurwoning toegewezen kregen. Nour is heel blij. 'Ik kan hier gewoon de deur opendoen als iemand aanbelt, ik ben niet meer bang.'

meer dan burens

Nour en Haitham zijn heel blij dat ze nu in Nederland wonen. 'Voor ons is alles heel mooi hier', zegt Haitham, en hij steekt zijn duim omhoog. 'Onze lieve burens helpen ons met van alles. De buurman helpt ons met brieven van de gemeente, de buur-

vrouw hielp Nour met het inrichten van de babykamer. Toen ze moest bevallen, reden ze ons naar het ziekenhuis.' Bertha: 'Haitham helpt ons ook, hoor! Hij maakt de dakgoot schoon, maait het gras en doet andere klusjes.' Nour en Haitham: 'Jullie zijn meer dan burens, jullie zijn familie.'

betaal uw huur via een machtiging aan Lefier zo betaalt u de huur veilig, eenvoudig en altijd op tijd

Als u een woning huurt van Lefier, heeft u een huurcontract en betaalt u huur. U bent verplicht om vóór de eerste van de maand het maandelijkse huurbedrag te betalen. Met huurders die al lang in hun woning wonen, kan een andere datum in het huurcontract zijn vastgelegd. Kijk in uw huurcontract wat we met u hebben afgesproken. Om betalingsproblemen te voorkomen, houdt Lefier de huurbetaling scherp in de gaten. Bij oplopende huurachterstanden is niemand gebaat.

betalen: liefst met machtiging

De meeste huurders betalen met een machtiging aan Lefier. Het is de eenvoudigste manier om de huur te betalen. U geeft dan opdracht aan Lefier om elke maand

het huurbedrag van uw rekening af te schrijven. Dat heet automatische incasso. U hoeft er geen omkijken naar. De huur wordt altijd op tijd betaald, ook als u weg of op vakantie bent.

betalingsproblemen? bespreek ze met ons!

Als u niet op tijd betaalt, ontvangt u al snel een herinnering van ons. Dreigt er een huurachterstand te ontstaan, neem dan contact met ons op. Als u te lang wacht, kan dat betekenen dat u voor extra kosten komt te staan. Misschien kunnen we een regeling met u afspreken of u doorverwijzen naar instanties die u verder kunnen helpen.

automatisch betalen of in gesprek met Lefier?

Wilt u Lefier machtigen de huur af te schrijven? Bel ons dan. We sturen u een machtigingskaart toe. De kaart kunt u invullen en kosteloos naar ons terugsturen. Doet u dit voor de 15e van de maand dan wordt de huur vanaf de opvolgende maand automatisch afgeschreven. Heeft u problemen met het betalen van de huur en wilt u daar met ons over praten? We maken graag een afspraak met u! In beide gevallen belt u met ons via 088 - 20 33 000.

straat in beeld: Van Coevordenstraat, Emmen

‘Dit is nog steeds onze straat!’

De witte huizen aan de Van Coevordenstraat in Emmermeer steken mooi af tegen de blauwe herfstlucht. Het ziet er netjes en gezellig uit. Dit is al meer dan 50 jaar de straat van Bé Kroeze, Herman Vos en Diny en Albert Rozema. Bé en Herman kwamen er terecht omdat ze bij de Enka werkten, Albert en Diny omdat ze een gezinswoning zochten in Emmen.

Bé Kroeze was al met zijn vrouw in Vlaardingen gaan kijken. ‘Mijn zwager zei steeds dat ik naar Rijnmond moest komen, daar was meer geld te verdienen en kreeg je zo een woning. Mijn vrouw vond het maar niks. Ik heb wat druk uitgeoefend bij mijn baas en kreeg toen vrij snel een woning in de Van Coevordenstraat. Dat was in februari 1960.’

rust

Herman Vos woonde met zijn gezin in één van de flats aan de Valthersandweg. ‘Die huizen hadden maar één slaapkamer en de huur was relatief hoog. Ik werkte in de ploegendienst en kwam niet aan mijn rust toe. Westerbroek, toen fractievoorzitter van de PvdA, woonde hier in de Van Coevordenstraat. Hij wilde wel uit dat huis, maar alleen als er iemand zou komen te wonen die minder verdiende dan hijzelf. Nou, daar voldeden we aan en zo kwamen we hier begin jaren zestig terecht.’

kale huur

Albert en Diny Rozema kregen hun woning toegewezen via de gemeente. ‘We waren getrouwd, ik had werk en dus kregen we een woning’, zegt Albert. Diny: ‘Mijnheer Reuvers van ECW (Emmen Centraal Woningbeheer) verdeelde de huizen en wees ons een huis in de Van Coevordenstraat toe. De huur bedroeg 9,70 gulden per week. Dat was kale huur’, zegt Bé Kroeze. ‘Daar kwam nog zo’n 3 gulden bij voor bijdrage groenonderhoud, water, gas, licht en reiniging. Elke week kwam Jeuring van ECW de huur persoonlijk ophalen.’

plof

In het huis van Bé en Herman stonden nog kolenkachels (inclusief kolenhok) toen ze er in trokken. De Rozema’s kwamen een paar jaar later, halverwege de jaren zestig, en troffen een olieachel aan. ‘Vreselijk!’, herinnert Diny zich. ‘Steeds

weer zo’n enorme plof en dan was de boel zwart. Gelukkig kregen we een jaar later gaskachels.’

groeten

In die beginjaren woonden er veel gezinnen met jonge kinderen in de straat. Albert: ‘Het was heel gezellig. We liepen de deur niet plat bij elkaar, maar als er oppas nodig was of je had iets nodig, dan kon je op elkaar rekenen.’ Bé Kroeze: ‘Tegenwoordig wonen hier vooral ouderen of alleenstaanden. Mensen groeten elkaar en dat is het dan wel.’ Diny Rozema: ‘Maar dat verandert, er komen steeds meer gezinnen met jonge kinderen in de straat.’

prikslee

Onlangs is de riolering in de wijk vernieuwd, maar Emmermeer had jarenlang last van wateroverlast. Albert: ‘Als de straten weer eens onder water stonden in de winter, kon je schaatsen op straat. En als het vroom, werd de speeltuin onder water gezet. Eerst deden we dat zelf, later kwam de brandweer. Dan organiseerden we prikslee-wedstrijden onder leiding van mede-straatbewoners Gerrit Brakel en Ellie Zwart, dat was altijd een mooi spektakel.’ ‘Ja, toen had je nog winters!’, verzucht Bé Kroeze.

traplopen

Nu ze allemaal een dagje ouder zijn, merken ze dat de huizen niet zo geschikt zijn voor ouderen. Toch zijn er nog geen verhuisplannen. Diny: ‘Zolang we kunnen traplopen, kunnen we hier blijven. Als dat niet meer gaat wordt het moeilijk. Ik heb al eens gedacht om in de bijkeuken een douche te maken, dan kunnen we het hier lang volhouden.’

renovatie

Ruim tien jaar geleden begon Lefier – toen nog Wooncom – met het renoveren van de huizen in de Van Coevordenstraat. ‘Dat was hoogste tijd’, zegt Herman, ‘er was

nooit veel gebeurd. De schilder kwam af en toe eens langs en er zijn een keer nieuwe plafonds in de slaapkamer gekomen. Dat was het wel zo'n beetje.'

BBQ

Over de gang van zaken tijdens de renovatie zijn ze goed te spreken. Diny: 'Samen met Lefier zijn er toen ook een paar keer buurtbarbecues georganiseerd in de straat. We hebben wel geprobeerd

om daar zelf mee door te gaan, maar het is uiteindelijk weer verwaterd. Veel mensen zijn toch op leeftijd, dat speelt denk ik ook een rol.' 'Er is tegenwoordig weinig persoonlijk contact met Lefier', merkt Bé Kroeze op. 'Maar we wonen hier toch fijn?', reageren Albert en Diny.

tevreden

Ondanks alle veranderingen vinden Bé, Herman, Albert en Diny de Van

Coevordenstraat nog steeds 'hun' straat. 'Het is een rustige buurt, er is weinig trammelant', zegt Herman. 'Je woont hier vlak bij het centrum en bent zo in het bos', vult Diny hem aan. Albert: 'De huizen zijn misschien niet zo modern, maar je moet je ook afvragen of je in een mooier huis zoveel tevredener zult zijn.'

bouw 24 zorgappartementen loopt volgens plan 'We verheugen ons op ons nieuwe wooncomplex'

Lefier bouwt in Emmen 24 zorgappartementen voor mensen met een verstandelijke beperking. Aan de Mr. J. Panstraat in Emmermeer wordt binnenkort het hoogste punt bereikt. Daarmee loopt de bouw volgens plan, rond de zomer van 2016 is het complex klaar. Zorgaanbieder Promens Care zal het complex voor langere tijd van ons huren.

aantrekkelijk complex

De appartementen komen in een aantrekkelijk complex, bestaande uit twee bouwlagen. De gemeenschappelijke ruimtes worden gebruikt voor het verrichten van gezamenlijke activiteiten. Het gebouw heeft een besloten patio.

op de fiets naar de bouwlocatie

In de appartementen komen cliënten van Promens Care te wonen. Ze wonen nu nog in Angelso in 'gewone' huizen verspreid over de wijk en in het kleine complex Vredenveld. Locatiemanager Tineke Meijering van Promens Care: 'Voor deze mensen is het beter om bij elkaar in

één complex te wonen. Het is comfortabel en gezellig en wij kunnen in de nieuwe woonvoorziening nog beter aan de zorgvraag voldoen. Regelmatig gaan we samen op de fiets naar de bouwlocatie. De toekomstige bewoners zijn enthousiast en kunnen niet wachten tot het zover is om er te gaan wonen. We verheugen ons op ons nieuwe wooncomplex.' Bewoners kunnen 24 uur per dag een beroep doen op begeleiding met een slaapwacht voor de nacht. Het merendeel van de bewoners gaat overdag naar de dagbesteding of sociale werkvoorziening.

feestelijke inloop

Als de contouren van de appartementen duidelijk worden en als de binnenwanden zijn geplaatst organiseren we een feestelijke inloop op de bouw. We denken dat het in maart 2016 zover is. We nodigen dan de nieuwe bewoners, hun ouders, verwanten en omwonenden uit voor een hapje en drankje. Zodra de datum bekend is, nodigen we u uit.

informatiebijeenkomst voor nieuwe huurders voor herhaling vatbaar

'De bijeenkomst was ook een mooie gelegenheid om onze huurders te vragen naar hun mening over onze dienstverlening'

Op woensdagavond 26 augustus organiseerde Lefier een informatiebijeenkomst voor nieuwe huurders. Huurders die na 20 oktober 2014 een woning huren van Lefier in de gemeente Emmen waren uitgenodigd voor een 'warm welkom' op het kantoor in Emmen. De bijeenkomst is door zo'n 100 huurders bezocht.

thema betaalbaarheid

Het thema van deze avond was betaalbaarheid. Renate Slagter van Stichting Knip was aanwezig en gaf een korte budgettraining waar de deelnemers tips kregen hoe ze geld kunnen besparen. Budgetcoaches van de gemeente Emmen en Stichting Ipe beantwoordden vragen over gemeentelijke regelingen en voorzieningen. Ook Lefier gaf invulling aan het thema betaalbaarheid door slimme tips te geven om energie te

besparen. En de aanwezigen konden met al hun vragen over huren terecht bij medewerkers van Lefier.

'slim én lekker koken'

Geïnteresseerden konden ook deelnemen aan een workshop 'slim koken'. De kok van Eurocatering gaf uitleg hoe je een weekmenu kunt samenstellen die makkelijk, verantwoord en goedkoop is. De gekochte producten werden getoond evenals de kassabonnen waar de prijzen op stonden. Na de workshop werden de recepten met uitleg over de bereidingswijze uitgedeeld.

mening huurders belangrijk voor Lefier

'De bijeenkomst was ook een mooie gelegenheid om onze huurders te vragen naar hun mening over onze dienstverlening',

zegt Mireille Dijk, manager gebiedsteam Emmen West/Borger. 'We hebben de aanwezigen gevraagd een vragenlijst in te vullen en zijn met elkaar hierover in gesprek gegaan. We zijn heel blij met hun input. Zo werken we steeds aan het verbeteren van onze dienstverlening.' Passend bij het thema van de avond ontvingen de bewoners als bedankje een energiebox.

in 2016 nieuwe informatiebijeenkomsten

De huurders die aanwezig waren, vonden het een geslaagde avond. Voor Lefier aanleiding om ook in 2016 informatiebijeenkomsten te gaan organiseren. Hoe we deze avonden gaan invullen, staat nog niet vast. Zodra hierover meer bekend is, hoort u van ons.

nieuwe speel- en ontmoetingsplek aan de Heesackers

Op maandag 9 november ging de schop in de grond voor een bijzonder project in de wijk Angelslo: buurtbewoners namen het initiatief, leerlingen van Terra Emmen voeren het project uit – van ontwerp tot beplanting – en Lefier zorgt voor de financiering.

enthousiaste buurtbewoners

'Wie heeft er een idee voor het braakliggende terrein aan de Heesackers?' Deze vraag stelde Lefier ruim twee jaar geleden in een nieuwsbrief. Enthousiaste buurtbewoners sloegen de handen ineen en drie van hen organiseerden een levendige bewonersavond. Al snel was duidelijk wat er aan de Heesackers moest komen: een plek om te spelen en elkaar te ontmoeten. Nu is het nog een kale grasvlakte. De woningen die er stonden zijn gesloopt en de bouw van nieuwe woningen, het nieuwbouwproject fase 4 in de wijk Angelslo, staat voorlopig in de ijskast. Om de aantrekkelijkheid van de wijk te vergroten, financiert Lefier de inrichting van het terrein. 'Ook ondersteunen we de bewoners met de organisatie. Zo'n project is immers niet iets wat ze iedere dag doen', zegt Marieke Broekhuis, bewonersparticipatant van Lefier.

heel proces

Op 9 november was het dan zo ver: de drie initiatiefnemende buurtbewoners onthulden met gepaste trots het ontwerp voor de speel- en ontmoetingsplek. Het lijkt zo simpel. Plan bedenken, bord neerzetten, klaar. 'Maar het was een heel proces', aldus Maria Brunings, één van de drie. 'We hebben het echt met z'n allen voor elkaar gekregen.' 'Er is vaak een soort drempelvrees om met zo'n project te beginnen', zegt Esther Kaiser, één van de andere initiatiefnemsters. 'Het kost tijd en moeite om iedereen bij elkaar te brengen en om tot beslissingen te komen.' De derde initiatiefneemster, Betty Sanders, vult aan: 'Dat is allemaal prima verlopen. Nu is het vooral spannend hoe het er over een paar weken uitziet als de planten er staan.'

één ontwerp, met elementen van de anderen

De bewoners riepen de hulp in van Terra Emmen. Een groep leerlingen was meteen

enthousiast en maakte meerdere inrichtingsplannen op basis van de wensen van de buurt. 'Uiteindelijk werd daar één van gekozen, maar wel met elementen van de anderen daarin verwerkt', legt een leerling van Terra uit. 'Een hartstikke leuke opdracht. Een échte opdracht, waarbij we flink wat met de buurt gediscussieerd hebben en het proces helemaal zelf mogen uitvoeren.'

speeltuintje, klimboom en bloemenweide

De wijkbewoners kunnen nu, na het startschot voor de werkzaamheden, even bijkomen. Terra Emmen is de komende weken druk bezig met de inrichting van het terrein. Grootste taak is het planten van zorgvuldig uitgekozen struiken die ook in de winter nog voor wat kleur zorgen. Verder komt er een speeltuintje, klimboom en een bloemenweide waar omwonenden naar hartenlust hun eigen boeket kunnen samenstellen. Na oplevering van het terrein zijn de wijkbewoners weer aan zet. Samen is de buurt verantwoordelijk voor het onderhoud. 'Met elkaar krijgen we dat zeker voor elkaar,' besluit Maria Brunings, 'Het hele proces heeft de buurt echt hechter gemaakt.'

ventileren is gezond en bespaart energie

Ventileren is 'gebruikte warme lucht uit uw woning afvoeren en frisse lucht erin brengen'. Goed ventileren is erg belangrijk. Vochtige en vervuilde lucht in huis kan gezondheidsklachten veroorzaken. Een huis met voldoende frisse lucht is prettiger om in te wonen en is bovendien makkelijker warm te stoken. U bespaart dus energie en kosten. Bovendien voorkomt u schade aan uw woning door vocht en schimmel.

vocht en vervuilde lucht

Bij activiteiten als douchen, koken, afwassen, de was drogen en roken komt vocht en vervuilde lucht in de woning. Het is belangrijk dit af te voeren, omdat het schadelijk is voor uw gezondheid en uw woning. Er kunnen vocht- en schimmelplekken ontstaan, verf kan afbladderen en behang kan loslaten. Een muffe lucht en ruiten die lang beslagen blijven zijn signalen dat uw huis te vochtig is. Door te ventileren brengt u schone lucht het huis binnen. Het is niet voldoende om af en toe even een

raam open te zetten. Tijdelijk luchten van uw huis is niet hetzelfde als ventileren. Voor een gezond binnenklimaat is het noodzakelijk om 24 uur per dag te ventileren.

ventilatieroosters open, mechanisch ventilatiesysteem aan

Het is niet nodig om de hele dag uw ramen open te zetten. Ramen en deuren kortere tijd tegen elkaar open zetten geeft een goed resultaat. Ventilatieroosters moeten altijd open blijven staan. Als u geen roosters heeft kunt u het (klap-) raam een klein stukje open houden. Als u een mechanisch ventilatiesysteem heeft, moet u deze altijd aan laten staan!

tegenstrijdig

Allround vakmannen Nico Knevelbaard en Lieuwe Bos komen voor vochtproblemen vaak bij huurders thuis. Nico: 'Het klinkt tegenstrijdig: de hele dag frisse (koude) lucht binnenlaten en minder energie verbruiken. Toch is het waar, want door te ventileren voert u vocht af. En droge lucht

De tips in dit artikel gelden niet voor nieuwe woningen met balansventilatie. In deze woningen wordt de ventilatie automatisch geregeld. Vergeet niet de filters en afvoerventielen regelmatig schoon te maken.

warmt sneller op dan vochtige lucht. Als u goed ventileert, gebruikt u dus minder energie!'. Lieuwe vult aan: 'Met andere kleine tips kunt u al veel bereiken. Ventileer de badkamer extra, de eerste paar uren nadat u heeft gedoucht. Maak de douchehoek direct na het douchen droog met een trekker of handdoek. Laat na het koken de afzuigkap nog een tijdje aanstaan. Zo houdt u uw huis vrij van te veel vocht en vervuilde lucht.'

Meer weten over hoe u goed kunt ventileren? Vraag de informatiefolder op bij Lefier. Bel met 088 - 20 33 000 of kom langs op onze vestiging.

gezond en veilig wonen in een woning van Lefier

Lefier wil voor al haar huurders een gezonde en veilige woonomgeving. In deze terugkerende rubriek vertellen we u wat we op het gebied van gezondheid en veiligheid allemaal doen. Verder geven we u informatie en tips om het wonen zo aangenaam mogelijk te maken.

brandveiligheid

- Alle wooncomplexen van Lefier worden de komende tijd door gespecialiseerde bedrijven gecontroleerd op brandveiligheid. Aan de hand van deze globale scan van de bedrijven gaan we de komende jaren aan de slag om wooncomplexen brandveiliger te maken. Aan wooncomplexen waar de risico's het grootst zijn, besteden we als eerste aandacht.
- U kunt nu al veel doen om het risico op brand te verkleinen. Zorg voor een brandblusser en branddeken in uw woning. Controleer regelmatig of uw brandmelder nog werkt. Zorg er ook voor dat u vluchtwegen in uw complex vrij houdt.
- Heeft u een open haard of houtkachel? Zorg dat de schoorsteen jaarlijks wordt geveegd. Gebruik alleen droog en schoon hout. Stook niet bij windstil of mistig weer. De rook blijft dan hangen, wat slecht is voor uw gezondheid en dat van uw buren.

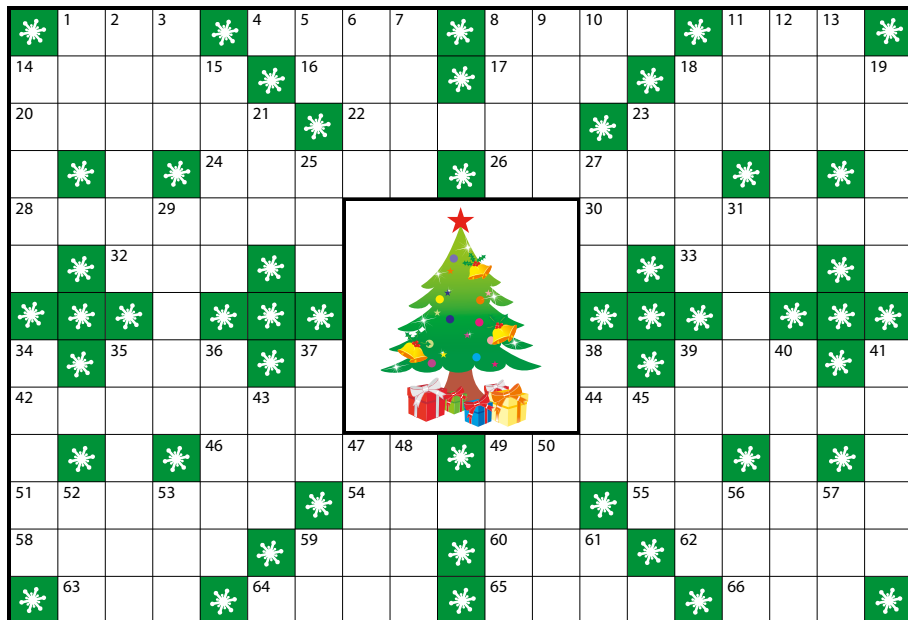
open verbrandingstoestellen

- Omdat open verbrandingstoestellen zoals geisers, kachels en gashaarden relatief onveilig zijn, vervangt Lefier ze graag voor centrale verwarming. Vaak weten we in welke Lefierwoningen open verbrandingstoestellen zitten. Met de bewoners van deze woningen nemen we contact op. Maar... we weten het niet altijd. Heeft u een open verbrandingstoestel en wilt u een veilige centrale verwarming? Neem contact met ons op. Wij bekijken de mogelijkheden en komen met een voorstel.
- Open verbrandingstoestellen die u heeft overgenomen van een vorige huurder zijn uw eigendom. Wilt u uw eigen open verbrandingstoestel behouden? Zorg dan in elk geval voor goed jaarlijks onderhoud, goede ventilatie en een CO₂-melder!
- Vanwege de serieuze gezondheidsrisico's zal Lefier vanaf nu strenger gaan optreden tegen huurders die niet meewerken aan het vervangen en onderhouden van verbrandingstoestellen en de controle van de rookgasafvoer. Heeft u een uitnodiging gehad voor een onderhoudsbeurt en nog geen afspraak gemaakt doe dit dan zo snel mogelijk.

asbest

- Vorig jaar hebben alle huurders van Lefier een informatiefolder over asbest ontvangen. Daarin geven we belangrijke tips en leggen we ons beleid over asbest uit. Vanaf 1994 is het gebruik van asbest verboden
- In woningen jonger dan 1994 is dus geen asbest aanwezig. In 2015 en 2016 inventariseren we complexgewijs woningen die voor 1994 zijn gebouwd op de aanwezigheid van asbest. Risicovolle asbest verwijderen we meteen. Na de asbestsanering laten we in alle woningen een meterkaart achter waarop staat of er nog niet-risicovol hechtgebonden asbest aanwezig is in de woning en waar dat precies zit.
- Heeft u een woning van vóór 1994, wilt u klussen en twijfelt u over de aanwezigheid van asbest? Neem voor uw eigen veiligheid contact op met Lefier voordat u begint.
- Gaat u verhuizen? Let dan vooral op bij het verwijderen van vloerbedekking, zeil, gaskachels in huis en golfplaten op schuurtjes. Neem bij twijfel contact met ons op. Als er asbest in de materialen aanwezig is, verwijdert Lefier het materiaal, zonder dat het u iets kost.

HORIZONTAAL

1 ratelpopulier **4** drietal **8** breekbaar **11** lor **14** deel v.d. voet **16** onbeschoft **17** lidwoord **18** toneelachtergrond **20** ruimtelijke weergave **22** hemelsblauw **23** gletsjerpuijn **24** grassteppe **26** sportman **28** kluzenaar **30** rebellie **32** afslagplaats bij golf **33** metaal **35** atmosfeer **39** zeepwater **42** stralenkrans **44** deel v.e. auto **46** ten dele **49** planeet **51** ouderling **54** kleine baai **55** redenaar **58** mondeling **59** een zekere **60** zeehond **62** gering **63** zangstem **64** pl. in Frankrijk **65** galop **66** Engelse titel.

VERTICAAL

1 takje **2** geraamte **3** via **5** rekening-courant **6** land in Azië **7** Griekse drank **8** oppergod **9** arbeid **10** annexus **11** op grote afstand **12** grote zee **13** Spaanse titel **14** pl. in Duitsland **15** plant **18** vochtbehoefte **19** al **21** Spaanse uitroep **23** klap **25** onheilsgodin **27** elektrisch geladen deeltje **29** troep jachthonden **31** deel van Oostenrijk **34** tegoed **35** bebouwde oppervlakte **36** vorm **37** Engels bier **38** tijdstip **39** krachtig **40** vleesgerecht **41** vogel **43** domoor **45** kunsttaal **47** band **48** verwonding **49** karakter **50** liefdesgod **52** Ierse verzetsgroep **53** huisdier **56** indien **57** nageslacht **59** water in Friesland **61** uitroep van afkeer.

Breng letters uit de puzzel over naar de hokjes met het corresponderende nummer.

62	14	19	64	4	34	31	49	24
----	----	----	----	---	----	----	----	----

klachten en storingen

CV-storing Rioolverstopping Glasschade (U kunt rechtstreeks contact opnemen, maar ook bellen met Lefier 088 - 20 33 000 voor deze klachten en storingen)	Energiewacht RRS Glastotaal Beheer	0800 - 03 88 0800 - 099 13 13 0800 - 452 72 34
overige nummers Gaslekkage of stroomstoring Waterleiding	Nationaal storingsnummer Waterbedrijf Drenthe	0800 - 9009 0592 - 854 545

kruiswoordpuzzel

Neem uit de kruiswoordpuzzel de letters over op de antwoordbalk en stuur de oplossing naar communicatie@lefier.nl of naar Lefier, t.a.v. Communicatie, Postbus 7104, 9701 JC Groningen. Onder de goede inzendingen verloten we vier boodschappenpakketten ter waarde van 35 euro.

prijswinnaars vorige puzzel

De oplossing van de kruiswoordpuzzel in ons vorige bewonersblad is: inbraakpreventie. We kregen ruim 400 inzendingen binnen.

Onder de goede inzendingen hebben we vier energieboxen verloot. Ze zijn gewonnen door W. van Uem (Emmer-Compascuum), J. Spijk (Stadskanaal), J.W. Oldenhuizing (Hoogezand) en C. Ubels (Groningen). Prijswinnaars gefeliciteerd!

lefier | wonen met karakter

postadres

Postbus 7104 | 9701 JC Groningen

bezoekadres

Hooggoorns 16 | Emmen

telefoon

088 - 20 33 000
maandag tot en met vrijdag
van 08.00 tot 17.00 uur

mail

info@lefier.nl

website

www.lefier.nl